

Бекітемін
Мектеп директоры Е.С.Куспанов

В.И.Пацаев атындағы №2 Алға орта мектебі
Мектепалды «А» сыныбының ата-аналарымен жүргізілетін
жұмыс жоспары 2024-2025 оқу жылы

№	Мазмұны	Мерзімі	Жауапты
1	Ата-аналар жиналысы "5-6 жастағы балалардың ерекшелігі" Ата-аналар коммитетін сайлау Ата-аналармен тренинг жүргізу	Қыркүйек	Тәрбиеші
2	Ата-аналарға тест жүргізу Тақырыбы: "Сіз қандай ата-анасыз?" "Тәуелсіздік-тірегім" тақырыбында газет көрмесі	Қазан	Тәрбиеші
3	Мектеп табалдырығында Ата-аналарға кеңес Баяндама. Тақырыбы: Баланы қалай тәрбиелеу керек?	Қараша	Тәрбиеші
4	Ата-аналар жиналысы Жаңа жыл Мерекелік іс-шараға дайындық Кеңестер «Жаңа жылдық мерекелерді балалармен өткізу қандай қызықты» Ашық есік-күні- жаңа жыл.	Желтоқсан	Тәрбиеші
5	Ата –аналарға кеңес Тақырыбы: Баланы «таяқсыз» да тәрбиелеуге болады "Біздің қысқы демалысымыз " тақырыбында плакат шығару.	Қаңтар	Тәрбиеші
6	"Отбасы, бала, мектеп" дөңгелек үстел	Ақпан	Тәрбиеші
7	Ата-аналар жиналысы Баяндама: Ата-ана махаббаты. Баланың оны көріп, естіп сезінуі үшін не істеу керек? "Қолөнер" көрме ұйымдастыру.	Наурыз	Тәрбиеші
8	"Мен және менің отбасым" тақырыбында спорттық жарыс	Сәуір	Тәрбиеші
9	Тақырыбы: Баланы мектепке дайындау. Жазғы демалыс	Мамыр	Тәрбиеші

В.И.Пацаев атындағы №2 Алға орта мектебі

Баяндама

Тақырыбы: «5-6 жастағы балалардың ерекшеліктері»

Өткізген: Дуйсенова К.М.

Сіздің балаңыз 5 жаста мектепке дайын ба?

Көптеген ата-аналар баласының қанша жасында мектепке баратынын ойлайды. Алты жасар балалар оқу орындарына қабылданғанымен, бәрі де өздері үшін мұндай жауапты қадамға дайын емес. Сарапшылар 5-6 жастағы баланың психологиялық ерекшеліктерін бағалау үшін кеңес сұрауға кеңес береді. Біреу мектеп партасына дайын, оған рецепттерді ыждағаттылықпен толтырып, шет тілдерін үйрену, күн сайын таңертеңгі жетіде ояну және үй тапсырмаларын қабылдауды қиынға соқпайды. Бірақ балалық шағы әлі үзілмейтін жігіттер болатыны сөзсіз, өйткені мектеп оларға тәртіпке дайын емес болса, оларды тәртіпке үйретпейді. Бұл оларды бұзады, болашақта, соның ішінде психологиялық проблемаларды тудырады. Мектеп жасына дейінгі балалардың ерекшелігі (5-6 жас) - олар қазірдің өзінде үйрене алады, және олар мұны тек рахаттанып қана қоймай, сәтті орындайды. Олар нысандарға назар аудара алады, сұлбаларды, пішіндерді, реңктерді ажырата және салыстыра алады, қарапайым логикалық есептерді шеше алады және шығармашылықтың әр түрімен айналысады.

Егде жастағы нәрестелердегі сөйлеуді дамыту

Даму деңгейін бағалай отырып, 5-6 жастағы балалардың психологиялық даму ерекшеліктерін анықтайтын өте маңызды нюанс баланың сөйлеуі болып табылады. Дыбыстардың айтылуында қиындық болмауы керек. Әңгіме күрделі сөйлемдерге негізделген. Бала өз ойын өте айқын білдіреді, тіпті қиялдап, шынайы немесе ойдан шығарылған оқиғаларды қуана баяндайды. Сонымен қатар, уақытша байланыс әңгімеде пайда болуы мүмкін. Бала үшін бәрі осында және қазір болып жатқан кезең өтті, ол өткенді есіне алады, болашақ туралы армандай алады және осы ойлардың барлығын ауызша формада киеді.

Достар және байланыс

Бұл жас тәуелсіз ойынның мүмкіндігін ұсынады, оның барысында бала әртүрлі өмірлік жағдайларды имитациялайды, өздеріне жүктелген рөлді ойнайтын ойыншықтарға диалог құрады. Осындай іс-шаралардың көмегімен сіз нәресте өзін, әлемдегі отбасын қалай білетінін, оның қорқынышы мен күмәні бар-жоғын біле аласыз. Ойын 5-6 жастағы балалардың жасына байланысты психологиялық ерекшеліктерін көрсетеді. Құрдастарымен байланыс сәл өзгерді. Балалар өздерінің «тілектерін» әрқашан өмір шындығымен салыстыруға болмайтынын түсіне бастайды. Ойын қарым-қатынастарды реттеуге көмектеседі, өйткені балалар әлі де кішкентай, саналы түрде қамқорлық пен бақылауды қажет етеді және олар бұл қасиеттерді ұжымдық қызметте көрсетеді. Сонымен қатар, компанияда артықшылықтар мен селективтілік пайда болады. Бала әлі адамдармен толық таныс емес, бірақ өзінің жақсылық пен жамандық туралы түсініктеріне сүйене отырып таңдау жасай алады.

5-6 жастағы балалардың ойын әрекетінің психологиялық сипаттамалары мінез-құлық нормаларын қабылдауда, ережелерді орындауда көрінеді. Бұрын ата-аналар өздерінің шарттарын жазып, өздері ұстанатын, ал бала оларға үйреніп алған. Дәл қазір ол оларды ойын алаңындағы, ойын бөлмесіндегі ойынға қарай бастайды.

5 жастағы ата-аналарға арналған кеңестер

Баланың қызығушылық аясының кеңеюіне байланысты оны әртүрлі мәселелер қызықтыруы мүмкін, кейде өте жаһандық (өмірге, өлімге, ұлдар мен қыздардың арасындағы айырмашылыққа қатысты). Ата-аналардың ықтимал қорқыныштарды жеңуге және нәрестемен сөйлесуіне көмектесуі өте маңызды. Байланыс жіптерін қазір жіберіп алғандықтан, оны үлкен жаста табу өте қиын болады. Сонымен қатар, бала ересектерге ықпал ету әдістерін дамыта бастайды, ол туыстары мен достарының сөздері мен іс-әрекеттеріне сынға түсіп, құндылықтар мен билік жүйесін өзгерте алады.

Нәресте байқау және болашақ жоспарларын құру кезеңін бастайды және мұның бәрі қаншалықты ерте болғанымен, баланы өзінің ұмтылыстарында қорқытпау үшін, оны мазақтауға немесе мысқылдауға, мысқыл келтіруге болмайды. 5-6 жастағы балалардың психологиялық ерекшеліктері бұны әзіл ретінде қабылдауға мүмкіндік бермейді. Керісінше, бұл ата-аналарға деген сенімде және кез-келген жағдайда оларды қолдауда кешендер мен өзіне сенімділіктің себебі болады.

В.И.Пацаев атындағы №2 Алға орта мектебі

Баяндама

Тақырыбы: «Сіз қандай ата-анасыз ?»

Өткізген: Дуйсенова К.М.

Сіз қандай ата-анасыз?

Сауалнама

1. Кез-келген ісіңізді тастай салып, баламен айналыса аласыз ба?
2. Балаңыздың жасына қарамай, онымен ақылдаса аласыз ба?
3. Балаңызбен қарым-қатынас барысында жасаған қателеріңізді мойындайсыз ба?
4. Өз қателігіңіз үшін балаңыздан кешірім сұрайсыз ба?
5. Балаңыздың ісі ашуландырған кезде, өзіңізді ұстап, ашуды жеңе аласыз ба?
6. Балаңыздың орнына өзіңізді қоя аласыз ба?
7. Бір сәтте сізге мейірімді адам деп сенуге болады ма?
8. Өзіңіздің басыңыздан өткен балалық шағыңыздан ескерілетін жағдай айтасыз ба?
9. Балаңыздың жүрегін жарақаттайтын сөздерді, сөйлем тіркестерін атамауға тырысасыз ба?
10. Балаңызға уәде беріп, жақсы мінез-құлқын ескере отырып, уәдеңізді орындайсыз ба?
11. Балаға қалаған ісін жасауға, өзін ұстауға кедергі жасамай бір күн еркіндік бересіз бе?
12. Басқа бала сіздің балаңызға дөрекілік көрсетсе, себепсіз ренжітсе көңіл аудармайсыз ба?
13. Балаңыздың көз жасы, дөрекі еркелеуі уақытша екенін білесіз, соған қарсы тұра аласыз ба?

Жауабы:

1. Әрқашан жасаймын, келісемін - 3 ұпай
2. Кейде ғана келісемін - 2 ұпай
3. Келіспеймін - 1 ұпай

0-16 - Бала тәрбиесі - сіз үшін үлкен проблема. Бала тұлғасын дұрыс қалыптастыру үшін педагог немесе психолог мамандардың көмегіне сүйеніңіз.

17-30 - Балаға қамқорлық жасау - бірінші кезектегі маңызды іс. Сіздің бойыңызда тәрбиелік қабілет бар, тәжірибеде әрқашан бір қалыпты, бір бағыттағы мақсатпен әрекет етесіз. Кейде қатал, кейде мүлдем жұмсақсыз. Сізге жауапкершілікпен ойлану керек.

31-39 - Бала сіздің өміріңіз үшін ең құнды болғаны. Сіз балаңызды тек түсініп қана қоймай, әрі ойын тануға, сыйлы көзбен қарауға тырысасыз.

Баяндама

Тақырыбы: «Баланы қалай тәрбиелеу керек? »

Өткізген: Дуйсенова К.М.

Баланы қалай тәрбиелеу керек?

Егер, сіз "тәрбие" деген сөздің астарында балаға өз-өзіне көмектесуге септігін тигізу, басқалармен өмір сүруді және ойнауды үйрету, барлық жаңалықтарды абайлап зерделеуге, өз сезімдерін көтеруге, оның мүдделерін дамытуға көмектесуді түспалдасаңыз, онда тәрбиелеу үлкен мәселе болып табылмайды.

Бұл тіптен оңай емес. Сиқырлы "дұрыс жол" жоқ. Балаңызды тәртіпке келтіретін немесе тәрбиелейтін әдістер отбасыңызды басқалардан өзгешелейтін сол барлық ерекшеліктерге байланысты. Тәртіп - бұл балаға сіз қалаған нәрселерді жасату дегенді білдірмейді. Сіз баланы "жақсы" болуға мәжбүрлей алмайсыз; әрине, кейбір балалар айғай мен шапалақтардан кейін қорыққанынан сізге ұнамайтын нәрсені жасауды доғарады.

Ата-аналары балаларына қарауға үнемі қолдары тимей өз істерімен ғана шұғылданса, ұрыс-керіс немесе қиын уақыттарды бастан кешкен кезде тілазар болады. Сондықтан да, әдетте балалар ата-аналардың мінез-құлқын қайталайтынын есте сақтау маңызды. Бұл жауапкершілікті барынша сезіне отырып өзіңізді қалай ұстайтындығыңызға назар аударыңыз, себебі балалар барлығын тез қабылдап, сіздің жүріс-тұрысыңызды қайталауға тырысады.

Келесі кеңестер сізге балаларды тәрбиелеу мәселелерінен хабардар болуға көмектеседі.

Жазалаудың орнына неғұрлым көбірек мақтаңыз

Кішкентай балалар мақтап-мадақтағанды жақсы көреді, оларға назар аударғанды ұнатады. Егер балалардың сізге ұнайтын мінез-құлықтарын ынталандырсаңыз, бала сізге жағу үшін одан да көп тырысатын болады. Ата-аналардың балаларын құшақтауы, қолпаштауы, күлімсіреп қарауы, не істеп жатқандарына қызығушылық білдіруі, бұның барлығы балаға ең үлкен марапат әрі ынталандыру болып табылады.

Баладан күтетін үміттеріңіз ақылға қонымды болсын

Жігерлі, өте ширақ балалар "ұстамды бол", "тыныш", "күте тұр" және т.б. сияқты сөздерді түсінбейді. Оларға сіз айтып отырған нәрсені ұғынуға уақыт беріңіз, өз мысалыңызбен оны қалай жасау керектігін көрсетіңіз және баламен бірге қажетті іс-шараларды жасай отырып жаңа білімді бекітіңіз және осылайша сіз балаға жаңа мінез-құлықты үйренуге көмектесесіз.

"Жоқ" сөзін ол шынымен қажет болған кезде пайдаланыңыз.

Сіздің рұқсат етілген мінез-құлықтың нақты шектерін белгілеуіңіз бала үшін қажет. Егер балаға барлық жасаған қылықтары үшін ештеңе болмаса, ол абдырап, аң-таң болып қалады, бірақ сіз ненін шынымен маңызды екенін шешуіңіз керек. Сіздің балаңыз егер ережелер көп болмаса, оларға тез үйренеді.

Баламен келісуді үйреніңіз

Сіз баланы өзіңіз қалаған кезде тамақ ішуге, ұйықтауға және дәретханаға баруға мәжбүрлей алмайсыз. Жаңа қақтығыстарды тудыра бергеннен бала тарапынан сізді тыңдауға қол жеткізе алмайсыз.

Балаларда қажетті мінез-құлықты қалыптастыру және баламен алдын ала келісе білу сізге жанжалдарды азайтуға және сіздің баламен қарым-қатынасыңызды реттеуге септігін тигізеді.

Баланың назарын жағымды нәрсеге ауыстыру үшін көңілін аулаңыз немесе өз айла-тәсілдеріңізді қолданып көріңіз

Әдетте кішкентай баланың назарын сіз ұнатпайтын нәрседен жағымды іс-әрекетке аудару оңай. Назарын басқа нәрсеге ауыстыру сіз "бас тартты" дегенді білдірмейді, бірақ оның таңғаларлық жағымды жағы да бар. Егер бала теледидардағы батырмаларымен ойнаса, оған ойын үшін ескі қалта шамды ұсыныңыз немесе теледидарды көрейін дегенде, баладан оны қосуды сұраңыз. Егер қыз бала косметикамен ойнағысы келсе, оған басқа сөмкеге салып, әртүрлі құтылар мен қорапшаларды беріңіз.

Маңызды нәрселерде табандылық таңытыңыз

Балаға ұрысып, оның мазасын алу сізге қажетті нәтиже бермейді. Кішкентай балалар "егер теледидарға тиісуді тоқтатпасаң, мен сені жазалаймын" деген сөздерді тұрақты түрде естіп тұрса, олар бұл сөзді елемеуге тез үйренеді, себебі олар үшін бұл сөздер іс жүзінде ештеңені білдірмейді. Сондықтан түсіндіруді, өз үлгіңізбен көрсетуді және келісуді үйрену, сондай-ақ өз шешімдерінде дәйекті және табанды болу маңызды.

В.И.Пацаев атындағы №2 Алға орта мектебі

Баяндама

Тақырыбы: «Баланы таяқсыз да тәрбиелеуге болады»

Өткізген: Дуйсенова К.М.

Баланы «таяқсыз» да тәрбиелеуге болады

Баланы қалай тәрбиелеген дұрыс - таяқпен бе әлде мақтаумен бе? Кейде айтқан сөз бір құлағынан кіріп, екіншісінен шығып кететін балаға не жаза қолданарыңды да білмейсің. Бәрін қолданғаныңмен де әйтеуір бір кемшілігі байқалады да тұрады. Әдетте жүйкеге әбден тиген бала үшін майқұйрықтан салып жіберу немесе желкеден түйіп жібергеннен басқа ештеңе көмектеспейтін сияқты. Сондықтан, көптеген ата - аналар тәрбиенің осы бір «саласына» көбірек үйіріледі. Таяқ жеп өскен бала біреуге әлімжеттік жасағысы кеп тұрады.

Ата - анасының желкеден немесе құйрықтан берген «жазасы» баланы өзінен кішілерді ренжітуге, оларға күш көрсетуге және үлкендердің сөзіне құлақ аспау мен әлімжеттік жасауға бейім болады. Сонда баланы қалай жазалау керек? Жалпы, осы жазалау керек пе? Ата - анаға, ересектерге сөзсіз бағынатын бала аз. Сондықтан кез - келген отбасында бала тәрбиесінде теріс қылықтары үшін жазалайтын сәттер міндетті түрде болады. Онсыз мүмкін емес. Себебі, баланың болашақта мінез - құлқы және ақ пен қараны ажырата алатындай санасы қалыптасуы үшін қажет - ақ. Бірақ қалай жазалау керек? Жас ата - аналардың тұйыққа тірелетін, ойын сан - саққа жүгіртетін сауалы да осы. Кішкентай сәбиді тыңдата білу қиын. Еркелеткің де келеді, бірақ шектен шығып кете ме деген қауіп те басым түседі. Кішкентай ғана «бақытты жанды» өкпелетіп, көңіліне қаяу түсіргің келмейді. Әрбір ата - ана балаға дауыс көтермей, қол жұмсамай - ақ тәрбиелегісі келетіні анық. Ешкім де өз баласының жылағанын, ренжігенін қаламайды. Бірақ кейде амал жоқтай көрінеді. Сонда баланы жазаламай - ақ тәрбиелеудің жолы қайсы? Тым ерке етпей, сонымен қатар ата - ананың сөзіне құлақ аса білетін баланы қалайша тәрбиелей аламыз? Ата - ананың маххабаты мен бала тәрбиесіндегі салғырттықтың (баланы бетімен жіберудің) шекарасы қайсы? Ол үшін мына кеңестер кез - келген ата - анаға көмек бола алады.

1. Балаға ата - анасы көшбасшы.

Ата - ана мен баланың арасында екі түрлі көзқарас болмауы тиіс. Бұл әлі өмірге деген өз көзқарасы қалыптаспаған, жасы кәмелетке толмаған балаларға қатысты. Ата - анасы көш бастайтын көсем болуы қажет бала үшін. Демек, ата - ана әрбір іс - әрекетіне мән беруі қажет. Білікті, білімді, қайсыбір жағдай болмасын, сабырмен қабылдап, нені болмасын, сабырмен қабылдай алатын көшбасшының (ата - ананың) соңынан ереді бала да. Өйтпеген жағдайда бала тарапынан қарама - қайшылықты анық көретін боласыз. 4 - 5 жасында - ақ өз қалауын ата - анасына сөзсіз орындататын бала ерке. 2 жасқа келгенде баланың қалауы (орынды болса ғана) ата - ана үшін заңды. Одан кейінгісі - еркелік. Демек, уақыт өткізбей ертерек қателіктердің орнын толтырып, бала бойындағы еркелікті түзеуге ұмтылған дұрыс. 4 - 5 жасқа келгенде бала ата - анасының неге рұқсат етіп, қай қалауының теріс екендігін түсіне білуі тиіс. Егер осы жасқа дейін ата - ана мен баланың арасындағы қарым - қатынас өз деңгейінде қалыптасса, демек, әрі қарай да олардың арасында қандай да бір үлкен түсініспеушіліктер болмайды.

2. «Болатын» және «болмайтынның» шекарасы.

Балаға берілетін дұрыс тәрбие «болатын» және «болмайтын» іс - әрекеттерді айқындайтын нақты шекарадан тұрады. Бұдан бала, ненің дұрыс, ал ненің бұрыс екендігін, қандай іс - әрекеттердің оң, қай қылығының теріс екендігін анық ұғып өседі. Егер кеше балаға тырнақты тістемеуді немесе қолын аузына салмауды ескерттіңіз бе, ол әрекетін бүгін де байқасаңыз, тағы да ескертуге ерінбеңіз. «Ой, қанша айттым, тыңдамайды бәрібір» деп бір - екі күннен соң қол сілтей салсаңыз, бітті. Сіздің бала бойындағы көптеген қателіктерге түйсікті түрде баруға болатындығына жол бергеніңіз. Сонымен қатар, баланың алдында емес, соңынан жүруді ерте бастан - ақ қалыптастырғаныңыз. Ата - ананың бала үшін қойған шекарасынан ол әдеттегі айтыла беретіндей «жалтақ» болып кетпейді. Шекара - бала өмірін жеңілдетеді, болашақта қандай - да бір үлкен қателіктерге жол бермеуге үйренеді. Керісінше жағдайда, яғни шекара болмаған отбасында бала адасады, оның өмірі қиындайды.

3. «Болмайды!» деп айғайлауға болмайды.

Бала да ата - анасы сияқты отбасының бір мүшесі. Оның өз орны және құқығы бар. Дегенмен, отбасы мүшелерімен қарым - қатынасында да шекара болуға тиіс.

Егер баланың қандай да бір іс - қимылы сізге жағымсыз болса, ыңғайсыздық тудырып жатса, оған шектеу қойғаныңыз дұрыс. Бірақ, әрине бірден түріңізді өзгертіп «болмайды!» деп айғай салу дұрыс емес. Одан да баланың назарын басқа бір қызықты іске айналдырып жіберуге болады. Мұнда сізге сабыр қажет. Сонымен қатар, бала тілімен, оған түсінікті түрде бұлай жасау өзіңізге ыңғайсыздық тудыратынын түсіндіріп айтсаңыз, жетіп жатыр.

3. Іс - әрекетіне лайықты мақтау сөздер айтыңыз.

Мұны өзіңізге ереже ретінде ұстансаңыз да болады. Жоғарыда айтқанымыздай, «болатын» және «болмайтын» іс - әрекеттер үшін өз ойыңызды айтып отырсаңыз, бала бірден болмаса да, біртіндеп оны түсіне бастайды. Мысалы, үйге келген қонақпен сәлемдесіп, ол қайтар кезде қоштасуды ешкім үйретпей - ақ өз бетінше орындаған баланың ісі - мақтауға тұрарлық. Алғашқы байқаған сәтіңізде - ақ оның дұрыс жасағандығын, жақсы баланың үнемі осылай жасайтындығын т. б. мейірімді жүзбен күлімсірей айта отырып мақтасаңыз, оның бойында жақсы әдетке деген қызығушылығын оятасыз. Себебі, кез - келген бала мақтауды сүйеді. Ол үшін жақсы әдеттер санын арттырғысы келеді, талпынады. Өзінің айтқанын орындату үшін жерге өзін тастай салып, жата қалып жылайтын баланы жазалаудың ең дұрыс әдісі - оны жалғыз қалдыру. Үнсіз ғана оның бұл әрекетін елемеген болсаңыз, осы жазаңыз да жеткілікті болады. Мұның да себебі бар, өйткені бала өзіне назар аударғанды жақсы көреді. Жата қалып жылай бастағанына назар аудармасаңыз, оның орынсыз екенін сезіне бастайды. Ал оған ұрысып не болмаса өзге де жазалау түрін қолданып жатсаңыз, демек оған назар аударғаныңыз. Балаңыз ол әдетін тағы да қайталайды деген сөз.

4. Түсініспеушілікті баламен бірге шешуден қорықпаңыз.

Баланың кейбір қылықтарына ашуланбау мүмкін емес. Ол жиі болмаса да кей - кейде орын алып тұрады. Міне, осындай кездері оған ашулануыңыздың себебін сабырлы кезіңізде түсіндіруден қашпаңыз. «Кішкентай ғой, не түсінер дейсің?» деген түсініктен де аулақ болыңыз. Оның қай жерде дұрыс жасамағандығын айтыңыз және неге бұлай еткендігінің себебін сұраңыз. Сонда араларыңызда бір - біріңізді еркін түсінетін көпір қалыптасады. Оны жазалаудың сіз үшін ауыр екендігін және жазалағыңыз келмейтінін де айтқаныңыз артық болмайды.

Есте сақтағаныңыз дұрыс:

- Баланы жазалау кезінде ата - ананың жүйкесі тыныштанғаннан басқа ешқандай пайда жоқ. Таяқ жеген бала келесі кезекте де қалай әрекет жасайтынын білмей, бір жасаған қателігін екінші рет қайталайды. Оған түсіндіріңіз және түсіндіріңіз!
- Қол жұмсамай - ақ жазалаудың түрі жеткілікті. Мысалы: бала қанша жаста болса, сонша минут бұрышта тұру, орындықта қимылдамай отыру, сол күнгі балмұздақ немесе тәттіден қағу. Дұрыс көтеріп, жүйке жұқартудың оң нәтижесі мүлде болмайды.
- Өзіңізге өзіңіз сырттай назар салыңыз. Сабырлы болыңыз! Бала бірдеңені дұрыс істемеді ме, алдымен түсіндіріңіз. Ол нәтижесін бермесе, ескерту жасаңыз. Ол да көмектеспесе ғана за қолданыңыз. Баланың сізге айтқанын жасатуға жол бермеңіз. Сонда ғана кішкентай ғана бауыр етіңізге қол жұмсамайтын боласыз.

В.И.Пацаев атындағы №2 Алға орта мектебі

Тақырыбы: "Отбасы, бала, мектеп "

дөңгелек үстел

Өткізген: Дуйсенова К.М.

"Отбасы, бала, мектеп " дөңгелек үстел

Мектепке дейінгі тәрбиенің міндеті баланы жан-жақты тәрбиелеу, дамыту болса да «Алты аға бірігіп – әке болмас, Жеті жеңге бірігіп – ана болмас» — дегендей ата-ананың орыны бөлек. Ол орынды ешкім баса алмайды. Балабақша баланың отбасында алған тәрбиесін толықтырады, бағыт беріп тұрады. Балабақша отбасымен бірлесіп болашақ ұрпақ тәрбиелейді.

ҚР Конституциясының 27 бабында былай деп жазылған: «Балаларына қамқорлық жасау және тәрбиелеу – ата-ананың табиғи құқығы, әрі парызы».

II. Пікірталас. Осы тақырыпқа, баяндамаға байланысты ата-аналардың пікірін, ойларын тыңдау.

III. Сұрақ-жауап. Мына сұрақтарға қалай жауап бересіздер?

- «Отбасы – алтын бесік» деген сөзді қалай түсінесіз?
  - XXI ғасырдың ата-аналары қандай?
  - Баланыздың тәрбиесіне ата-ененіз араласқанын қалайсыз ба?
  - Балабақшаға балаңызды не себептен алып келдіңіз?
  - «Тәрбие» деген, сіздің ойыңызша не?
  - Балабақшадан не күтесіз?
  - Сіз өзіңізді жақсы білесіз бе?
  - Сіз өзіңізді кім деп санайсыз (Наполеон, Президент, қожайын, құл, квартирант т.б.)?
  - Балаңызға көп назар аударасыз ба?
  - Балабақшаның қандай қажеттілігі бар?
1. **Ассоциация.** Бала (балабақша, әке, ана) дегенде сіздерге қандай ой, елес бірден келеді? (бос орынды толтырыңыз, ойыңызды жазыңыз)
  2. **Венн диаграммасы.** Отбасы мен балабақшаның жалпы ұқсастығын айту.
  3. **Ойын – тренинг.** «Балық, құс, аң»

VII. «Бала, бала, болашақ ...».

- Теледидардан балалардың сұрақтарға жауап бергенін көру, тыңдау.
- Ата-аналардың пікірлерін тыңдау, сұрақтар арқылы бағыт беру.
- Қазіргі балалар қандай?
- Не себептен қыз бала пысықтау, батыл, ашық болып келеді? Ал ұл бала керісінше?
- Балалар неге әкесі туралы аз айтады?

VIII. Жағдаят. Пікірлерін айту.

- Үйде сіздің екі балаңыз ұрсып қалды. Сіздің шешуіңіз қандай?
- Баланыз үйге мысық алып келді. Сіз мысықты жақсы көрмейсіз. Сіз не дейсіз?
- Үйге қонақ шақырдыңыз. Қонақ келетін уақыт жақындады, сіз үлгермей жатырсыз. Ал үлкен балаңыз кіші балаңызбен бірге компьютерде ойын ойнап отыр. Сіз көмек сұрадыңыз. Балаңыз тыңдамады. Сіз не істейсіз?
- Балаңызды балабақшадан алып келдіңіз. Баланың қолында бөтен біреудің затын көрдіңіз. Не істейсіз?
- Жұмыстан келіп үйдің тіршілігіне кірістіңіз. Жолдасыңыз теледидар көріп жатыр. Балаңыз қайта-қайта келіп сіздің мазанызды алды. Шешуіңіз қандай?

IX. Сауалнама. «Менің қызығатыным» ата-аналарға арналған сұрақтар.

X. Қорытындылау.

В.И.Пацаев атындағы №2 Алға орта мектебі

Баяндама

**Тақырыбы: Ата-ана махаббаты.
Баланың оны көріп, естіп сезінуі үшін не істеу керек?**

Өткізген: Дуйсенова К.М.

Ата-ана махаббаты. Баланың оны көріп, естіп сезінуі үшін не істеу керек?

Тренинг тақырыбы: Ата - ана махаббаты.

Мақсаты: Ата - анамен бала арасындағы қарым- қатынастың ерекшеліктерін психологиялық жаттығулар арқылы көрсету.

Тренинг барысы:

I.Ата - аналарды тіркеу. Бағдарламамен танысу.

Баяндама. "Ата - ана махаббаты".

Отбасы - бұл қоғамның негізі. Баланың болашақта жақсы азамат болып өсуі, жан – жақты тәрбиелі болуы отбасында берілген ұлттық тәрбиеге тікелей байланысты. Бала - ата -ана өмірінің жалғасы. Үй ішінің жайлы өмір сүруі, бала- шағаның тәртіпті болып өсуі - отағасының ақылы мен еңбекқорлығына байланысты. Сондықтан әйел үй - ішінің берекесін келтірсе, сол берекеге берік негіз қылатын ер адам екенін ұмытпайық. Әке баласы үшін шыңы биік асқар тау! Шаңырақтың бар ауыртпалығын көтеретін, асырап бағуға да, жақсы тәлім- тәрбие беруге де міндетті адам. Тәрбие дұрыс берілуі үшін үйде ата- ананың, мектепте ұстаздың айтқан сөзі үндесіп жатуы керек. Ендеше "Адамның адамшылығы ақыл, ғылым, жақсы ата, жақсы ана, жақсы ұстаздан болады. Адам баласын бауырым деу жүректің ісі" деген екен Абай атамыз. Бала тәрбиесі - қызығы мен қиындығы қатар жүретін күрделі процесс. Елбасы Н.Ә. Назарбаевтың "Егер біз адамгершілігі жоғары қоғам болғымыз келсе, ең бастысы ата- ананың балалардың алдындағы жауапкершілігін күшейтуге тиіспіз" деген сөзін келтіре отырып, жас ұрпақтың болашағына нұрлы жол ашатын бірден - бір кілт әке - шеше, ендеше бала тәрбиесіне ата - аналардың көңілі бөлінсе екен дейміз. Сондықтан да мектеп өміріндегі ата - аналардың педагогикалық білімін жетілдіру, мәдениетін арттыру, бала тәрбиесіне белсене араластыру, соның нәтижесінде ата - ананы баланың басты ұстазына айналдыру мақсатында ұйымдастырылатын тренингтің маңызы орасан зор.

ІҮ. "Біз біргеміз!" жаттығулары:

Мақсаты: Отбасындағы қарым - қатынасты нығайту үшін ата - аналар мен балаларға қолдау көмек көрсету. * Көздері байлаулы аналары/әкелері алдын ала салынған суреттер арқылы өз балаларыңыздың салған суреттерін тауып алыңыздар. Талдау: Өз балаңыздың суретін қалай таптыңыз? Табу сізге қиын болды ма? Суреттерден өз балаңыздың суретін тапқаннан кейін қандай сезімде болдыңыз?

Ү. "Кім тез?" ойыны Жанұядағы тәрбие, баласының өмір сүріп жатқан ортасы туралы пікір алмасу.

1. Балаңыздың туған күні?
2. Сынып жетекшісінің толық аты - жөні?
3. Балаңыздың парталас көршісі кім?
4. Балаңыздың сүйікті асы?
5. Қандай пәнді жақсы көреді?
6. Балаңыздың ең жақын досы кім?
7. Балаңыз қандай түсті ұнатады?

ҮІ. Ата - ана туралы өсиет. /Видео ролик/.

ҮІІ. Ойын. "Шар ішіндегі сұрақ" (шарға сұрақтар салынып, таңдауы бойынша ата - аналар сұрақтарды алып, жауап береді)

1. Балаңыз сабағын жақсы оқу үшін оған тілегін орындауға уәде бересіз бе?
2. Балаңыз сабақты өте жақсы оқиды. Бір күні сабақтан нашар баға алып, күнделікке мұғалімнің ескертпесі жазылып келді. Сіз не істер едіңіз?
3. Бала тәрбиесі үшін отбасы жауапкершілігі басым ба, әлде мектептің жауапкершілігі басым ба?
4. Отбасы тату болу үшін адам бойындағы қандай қасиеттер маңызды қызмет атқарады?

ҮІІІ. "Тілек шамы". Мақсаты: тренинг туралы пікірлерін ортаға салу.

- Құрметті ата- аналар, балалар. Біз сіздермен жанұядағы ата - анамен балалар арасындағы қарым - қатынастың түрлі жақтарын тануға, жан - жақты талқылауға тырыстық. Отбасы, ұшқан ұя- жылылықтың, жылулықтың мекені. "Отбасы" атауының мәніне терең үңілер болсақ, оттың да үлкен маңызы бар екенін сезінеміз. Сондықтан оттың басы, ошағымыздың түтіні түзу болуы үшін "Тілек шамы" жаттығуын бір - бірімізге тілек айта отырып жүргізейік. Бір - бірімізге мына шамды бере отырып бүгінгі кездесуден алған әсерімізбен бөлісіп, тренинг барысында айтылмай қалған ойларыңыз болса барлығыңыз да осы жерде айтуларыңызды сұраймын.

1. Балаңыз сабағын жақсы оқу үшін оған тілегін орындауға уәде бересіз бе?
2. Балаңыз сабақты өте жақсы оқиды. Бір күні сабақтан нашар баға алып, күнделікке мұғалімнің ескертпесі жазылып келді. Сіз не істер едіңіз?
3. Бала тәрбиесі үшін отбасы жауапкершілігі басым ба, әлде мектептің жауапкершілігі басым ба?
4. Отбасы тату болу үшін адам бойындағы қандай қасиеттер маңызды қызмет атқарады.

В.И.Пацаев атындағы №2 Алға орта мектебі

Тақырыбы: «Мен және менің отбасым»

спорттық сайыс

Өткізген: Дуйсенова К.М.

"Мен және менің отбасым" тақырыбында спорттық жарыс

Құрметті ата - аналар, ұжымдастар, бүлдіршіндер бүгінгі «Біз бақытты жанұя» атты спорттық эстафеталық сайысымызға қош келіпсіздер. Отбасы күніне байланысты шаралар еліміздің барлық жерлерінде тойланып өтеді. Сондай - ақ бүгін біздің балабақшамызда тойланбақшы. Ендеше құттықтау сөз кезегін мектеп директорының тәрбие ісі жөніндегі орынбасары Алия Есенжолқызына беріледі.

Жүргізуші: Денсаулық - ол шыныққан,

Барлық дененің мүшесі.

Денсаулық – ол тыныққан, Жүйке
тамыр жүйесі.

Денсаулық – ол күлуің,

Көңіл - күйің жадырай.

Денсаулық – ол жүруің,

Ешбір жерің ауырмай.

Әр таңды бақытпенен атырамыз,

Сайысты ой көгінде бақылаңыз.

Сайысқа қатысатын отбасыларды,

Арнайы ықыласпен шақырамыз.

Сайысымызды бастамас бұрын әділқазылар алқасымен таныстырайық. 1 ____

2 _____

3 _____

Спорттық сайысымыз 5 бөлімнен тұрады.

Жүргізуші: Бақшада бүгін басталған

Дайын бол жарысқа

Жүгір, секір қалыспаң,

Бір - бірімен жарыста.

I - бөлім «Кім шапшаң» сайысын бастаймыз.

Ойын шарты: Топ мүшелері қапшықпен секіріп, кедергіден айналып қайту.

Құралдары: (Қапшық - 4, кедергі - 4).

Жүргізуші: Әділқазылар алқасы I - бөлімнің бағасын берейік. Бала

тәрбиелеген тәрбиеші

Бала болып ойнайды.

Бала өсірген ата - ана,

Бала болып ойнайды - деп II - бөліміміз «Епті отбасы» сайысын бастаймыз.

II - бөліміміз «Епті отбасы» сайысын

Ойын шарты: Топ мүшелері кругты кеглилер арасымен домалатып жүріп, кедергіден айналып қайту. (Құралдары: кругтар - 4, кеглилер, кедергі - 4).
Әділқазылар алқасы «Епті отбасы» сайысының бағасын берейік.

Жүргізуші: Уақыт, уақыт куәсің сен бәріне!

Нұр төгеді мына әлем біздерге.

Денсаулықтың әліппесі әрқашан,

Шынығайық әр кез біз спортпен дей келе III - бөліміміз «Кішкентайқонжықтар» сайысын бастаймыз.

Ойын шарты: Әкесі мен анасы кезекпен - кезек балаларын арқалап межедегі туданайналып жүгіріп қайту.

(Құралдары: Ту - 4).

Әділқазылар алқасы осы бөлімнің бағасын берейік.

Жүргізуші: Қалма жұрттың соңында

Қажет болса мың атта.

Аздық етер оныңда

Жету үшін мұратқа - деп IV - бөліміміз «Ойлан тап» сайысын бастаймыз.

IV - бөліміміз «Ойлан тап»

Ойын шарты: Допты аяқтың арасына қысып алып, кеглилер арасынан жүріп, межеде тұрған есепті шығарып, кері қайту. Ал балалары кеглилер арасымен жүгіріп, шығарылған есепті алып, әділқазыларға апару.

(Құралдары: Доптар - 4, кеглилер, есептер)

Жүргізуші: Әділқазылар алқасы 4 - бөлімнің бағасын берейік.

Жүргізуші: Топ болып біз жүрейік,

Ойнайық та күлейік.

Отбасы деген тамаша,

Міне тұрмыз жараса – деп ең соңғы «Шапшаң отбасылар» сайысын бастаймыз.

Ойын шарты: 1 - ші әкесі кеглилер арасынан жүгіріп барып, межеде шашылып жатқан, геометриялық пішіндерден үйдің қабырғасын қойып, кері жүгіріп қайту. Ал анасы кеглилер арасынан жүгіріп келіп, үйдің шатырын қойып, кері жүгіріп қайту.

Әр топ өз үйлерін құрастырады. Сол құрастырған үйге, ата - анасы қолдарынайқастырып алып, баласын отырғызып сол үйге апарады.

Құралдары:(кеглилер, геометриялық пішіндер)

Жүргізуші: Әділқазылар алқасы соңғы бөлімнің бағасын берейік.

Жүргізуші: Жарыс заңы ежелден,

Жеңімпазды анықтау.

Жеңімпаз болу шарты сол,

Еңбектену, жалықпау.

Біреу озса жарыста,

Біреу артта қалады.

Бұл сайыстан ренжімей,

Тараса бізге жарады - демекші сайысымыздың шарттары бойынша қорытындышығарып, жеңімпазды анықтап, марапаттау сөзін әділқазылар алқасына беріледі.

Жүргізуші: Денсаулық – басты байлық өмірдегі, Нәр беретін асыл ғой көңілдегі.

Салауатты өмір - салтын насихаттап,

Атанайық жақсы азамат өңірдегі.

Еліміздің болашағы дені сау азаматтардың қолында. Ендеше денсаулықтың – кепіліспорт демекші спортпен шұғылданайық. «Біз бақытты жанұя» атты эстафеталық жарысымыз осымен аяқталды. Белсенділік танытып қатысқан отбасыларға көп - көп рахмет. Жақсылықта кездескенше қош сау болыңыздар!

В.И.Пацаев атындағы №2 Алға орта мектебі

Баяндама

Тақырыбы: « Баланы мектепке дайындау».

Өткізген: Дуйсенова К.М.

Баланы мектепке дайындау.

Мектепке келу— әр баланың өміріндегі өтпелі кезең. Оқудың басталуы оның күнделікті тіршілігіне өзгеріс енгізеді. Мектепке дейінгі оқушыларға тән балалық, бейқамдық, ойынға берілу көптеген талаптар міндеттер және шектеулері бар өмір мен алмасады: енді бала әр күні мектепке баруы керек, жүйелі еңбек етуі, күн тәртібін орындауы, мектеп өмірінің ережелеріне бағынуы керек, мұғалімнің талаптарын орындау, сабақта мектеп бағдарламасы бекіткенмен шұғылданау, үй тапсырмаларын тиянақты орындау, оқу жұмысында жақсы нәтижелерге қол жеткізу, т.б.

Осы 6-7 жас кезеңінде баланың психологиялық келбеті де жаңарады, жеке адамдық, танымдық және ақыл-ой мүмкіндіктері, көңіл-күй, қарым қатынас ортасы өзгереді. Бала өзінің жаңа жағдайын міндетті түрде сезініп, үлкен болғанына мақтанады, оған жаңа жағдайы ұнайды. Осы кезде ата-ана баланың сәтсіздіктеріне шыдамдылық, талпыныстарына қолдау көрсетуі қажет.

Соған байланысты ата-аналарға жадынама

- Баланың оқушы болуға ұмтылысын қолдаңыз. Оның мектептегі істеріне сіздің шынайы жетістіктері мен қиындықтарына шынайы қарым- қатынасыңыз жаңа орны мен іс-әрекетінің маңыздылығын түсінуіне көмектеседі.
- Баламен балаңыз мектепке оқу үшін келеді. Баланың қателік жасауға құқы бар.
- Бірінші сынып оқушысы мен бірге күн тәртібін жасаңыз, оны орындауын қадағалаңыз.
- Оқу машықтарын меңгерудің бастапқы кезеңінде байқалатын кемшіліктерді елеусіз қалдырмаңыз. Балада, мысалы, тіл кемістігі болса, оқудың бірінші жылында қолға алыңыз.
- Бірінші сынып оқушысының жұмысында міндетті түрде мадақтауға болатын нәрсені іздеңіз. Есіңіздеболсын, мадақтау мен эмоциялы қолдау («керемет», «сен өте жақсы орындадың») адамның ақыл-ой жетістігін көтереді.
- Егер сізді баланың жүріс-тұрысында, оқу істеріне бір нәрселер алаңдататын болса, мұғаліммен немесе мектеп психологінен ақыл-кеңес сұрауға ұялмаңыз.
- Мектепке келгеннен кейін балаңыздың өмірінде сізден гөрі беделді адам пайда болады. Бұл- мұғалім. Бірінші сынып оқушысының өз мұғалімі туралы пікірін сыйлаңыз.
- Оқу оңай емес, жауапкершілікті еңбек. Мектепке келу бала өмірін өзгертеді, бірақ оны ойыннан бөлмеу қажет. Ойын жаттығуына керекті уақыт қалуы керек.